

**חוברת קורסים לשנת הלימודים תשפ"ב הפתוחים
לכלל הסטודנטים באוניברסיטה
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

2021-2022

סמטר א'

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ה	א	פרופ' דני אונגר	מושגי יסוד בתולדות האמנות	אמנויות 134-1-0210
10-12	א	א	פרופ' שרה אופנברג	מבוא לאמנות ימי הביניים	אמנויות 134-1-0074
12-14	א	א	פרופ' שרה אופנברג	מבוא לאמנות יהודית	אמנויות 134-1-0081
10-12	ג'	א'	ד"ר ניעה ארליך	מבוא לאמנות עכשווית	אמנויות 134-1-0171
8-10	ב	א'	פרופ' עודד ישראלי	נשמות חלומות וגלגולים: תורת הנפש בזוהר ובקבלת האר"י	מחשבת ישראל 126-1-252
12-14	ג	שנתי	פרופ' יובל הררי	תרבות עממית – יהודית: אמונות, טקסים, סיפורים, זהויות (קורס שנתי)	מחשבת ישראל 126-1-272

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ה'	א	ד"ר שמעון פוגל	תלמוד למתחילים : מבואות וסוגיות שונות (ס)	מחשבת ישראל 126-1-3271
14-16	ב	א'	פרופ' בועז הוס	ספר קדוש או הבל ורעות רוח? סוגיות בהתקבלות ספר הזוהר	מחשבת ישראל 126-1-1101
16:00-18:00	ג'	א'	פרופ' רמי ריינר	מבוא למחשבת חז"ל וספרותה : התנאים (ס)	מחשבת ישראל 126-1-1011
16-18	ד	א'	פרופ' רמי ריינר	זהות עצמית יהודית: גיור והמרת דת בספרות הלכה לדורותיה	מחשבת ישראל 126-1-0156
16-18	א	א'	ד"ר ישי גזונדהייט	מאבקים פוליטיים בעולמם של חכמי התלמוד	מחשבת ישראל 126-1-262
10-12	ג	א'	פרופ' מיכל בר אשר סיגל	כפירה וכופרים בספרות חז"ל	מחשבת ישראל 126-1-2701
10-12	ד'	א'	פרופ' בועז הוס	תולדות הקבלה – מראשיתה ועד ימינו	מחשבת ישראל 126-1-1261

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ב	א'	ד"ר ניחם רוס	מבוא לפילוסופיה יהודית מודרנית בין המאות 17-19 (ס)	מחשבת ישראל 126-1-1141
16-18	ב	א'	ד"ר ניחם רוס	בן דת למוסר בהגות היהודית בעת החדשה	מחשבת ישראל 126-1-242
10-12	א'	א'	ד"ר שלום צדיק	מבוא לפילוסופיה יהודית של ימי הביניים	מחשבת ישראל 126-1-1051
14-16	ד	א'	פרופ' יובל הררי	על שדים ואנשים: דמונולוגיה יהודית בעת העתיקה	מחשבת ישראל 126-1-0267
10-12	ד	א'	ד"ר יהודית וייס	קבלה, מגדר ומיניות	מחשבת ישראל 126-1-230
10-12	ב	א'	פרופ' ערן ויזל	מי כתב את התנ"ך? תהליכי התהוות התורה	מחשבת ישראל 121-1-1551
14-16	ב	א'	פרופ' ערן ויזל	איך להבין ולפרש את התנ"ך? מהפרשנות הפנים-מקראית ועד לפרשנות המקרא בימי הביניים	מחשבת ישראל 121-1-1521

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ג	א'	ד"ר עתר לבנה	מסע בעקבות הנוסח המקורי של התנ"ך : לביקורת נוסח המקרא	מחשבת ישראל 121-1-1011
10-12	ג	א'	ד"ר חגית טרגן	מחזוריות ומחזורי סיפורי גבורה וישועה	מחשבת ישראל 121-1-0162
8-10	ב	א'	ד"ר דליה עמארה	ירמיהו נביא החורבן : דבריו וספרו	מחשבת ישראל 121-1-0152
16-18	ב	א	פרופ' לין שלר	אפריקה ואקטיביזם	לימודי אפריקה 192-1-0082
10-12	ג	א	ד"ר יאיר רוני	זכויות אדם – מסע קולנועי בעקבות לוחמי חופש	עבודה סוציאלית 144-1-0019
14: 00-16: 00	ב'	א'	פרופ' עפר מרדר	מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	ארכיאולוגיה 135-1-1011
16: 00-18: 00	ב'	א'	ד"ר יאנה צ'חנובץ	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	ארכיאולוגיה 135-1-2051

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-14:00	ד'	א'	ד"ר יובל יקותיאלי	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	ארכיאולוגיה 135-1-1401
14-16	ב	א	פרופסור גדעון כ"ץ	ישעיהו ליבוביץ	לימודי מדינת ישראל 167-1-0039
14-16	א	א	דר נתן ארידן	דילמות והחלטות גורליות מהקמת המדינה עד היום	לימודי מדינת ישראל 167-1-0262
12-14	ג	א	ד"ר יהונתן בראק	המונגולים בעולם האסלאם	לימודי מזרח תיכון 124.1.0129
16-18	ג	א	פרופ' נמרוד הורביץ	ISIS: Feats, Failures and Fantasies	לימודי מזרח תיכון 124.1.2021
18-20	ג	א	ד"ר אורית ואקנין- יקותיאלי מר עידן בריר	בימת המזרח התיכון: המדינה-שינויים ואתגרים קורס מקוון	לימודי מזרח תיכון 124.1.0410

שעה	יום	סמס' א	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	א	ד"ר חנן יורן	היסטוריה אינטלקטואלית ותרבותית של אירופה בימי הביניים	היסטוריה כללית 127-1-0012
14:00-16:00	א'	א	ד"ר ולדימיר לוינ	האימפריה הרוסית בעלייתה, 1700 – 1855	היסטוריה כללית 127-1-0184
18:00-20:00	א'	א	ד"ר ולדימיר לוינ	מוסלמים, יהודים, קתולים ודתות אחרות ברוסיה האורתודוקסית	היסטוריה כללית 127-1-0235
12:00-14:00	ד'	א	ד"ר מרב חקלאי	כסף בעולם העתיק	היסטוריה כללית 127-1-0256
14:00-16:00	ד'	א	פרופ' הלי זמורה	אלימות בימי הביניים והעת החדשה	היסטוריה כללית 127-1-0285
12:00-14:00	ב'	א	ד"ר עידן שרר	רעב, מגפה ומלחמה: המאה ה-14 הרת הפורענויות	היסטוריה כללית 127-1-0461
14:00-16:00	ב'	א	ד"ר עידן שרר	מבוא לימי הביניים המוקדמים	היסטוריה כללית 127-1-1081

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ג'	א	פרופ' יוליה אוסטינובה	תחילת תרבות המערב- יוון	היסטוריה כללית 127-1-1841
10:00-12:00	ד'	א	פרופ' הלי זמורה	מבוא לעת החדשה המוקדמת	היסטוריה כללית 127-1-6081
10:00-12:00	ה'	א'	פרופ' טד פראם	תולדות עם ישראל בימי הביניים משנת 600 עד 1100	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1151
10:00-12:00	ג'	א'	פרופ' כנה ורמן	מבוא לתולדות עם ישראל בימי הבית השני	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1921
12:00-14:00	א'	א'	פרופ' אמנון רז- קרקוצקין	תולדות עם ישראל בראשית העת החדשה	היסטוריה של עם ישראל 125-1-3161
10:00-12:00	ג'	א'	ד"ר מנשה ענזי	קולוניאליזם וחוק מוסלמי: יהודים במאה ה-19 בארצות האסלאם.	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0287
12:00-14:00	ב'	א'	ד"ר חנן גפני	רפורמה? ליברליות מול שמרנות ביהדות המודרנית.	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0122
08-10	ב'	א'	ד"ר חנה שחם-רוזבי	חיי היום יום ב אשכנז בימי הביניים על רקע שאלות הזמן	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0492

סמסטר א

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
08:00-10:00	ב'	א'	ד"ר רוני מיקל אריאלי	סוגיות חברתיות בתולדות השואה וזכרה	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה 102.1.502

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ה	א	פרופ' דני אונגר	מושגי יסוד בתולדות האמנות	אמנויות 134-1-0210

תיאור קצר של הקורס

במסגרת הקורס נבחן מושגי יסוד מרכזיים בתולדות האמנות אשר להם משמעות משתנה במהלך ההיסטוריה או כאלה אשר מבטאים את דרכי המחקר המקובלים היום בעולם. נברר מה המשמעות של המושגים: קלאסיקה, אקדמיה, קונסורשיפ, איקונוגרפיה וכמובן מושגים נוספים ולעמוד על תולדות הדיסציפלינה של תולדות האמנות מאז המאה ה-18 ועד היום. נדון בהוגי דעות מרכזיים של העת החדשה המוקדמת ועד המאה העשרים

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	א	א	פרופ' שרה אופנברג	מבוא לאמנות ימי הביניים	אמנויות 134-1-0074

תיאור קצר של הקורס

מטרתו של המבוא לאמנות בימי הביניים לחשוף את הסטודנט לאמנות המערב הנוצרי בין המאה הרביעית לספירה למאה הארבעה עשרה לספירה. הקורס יתמקד ביסודות הקלאסיים של האמנות הנוצרית, ובהבחנות בין האמנות הביזנטית לאמנות המערבית, ויסקור את היצירות המרכזיות בכל תקופה ותקופה במהלך אלף השנים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	א	א	פרופ' שרה אופנברג	מבוא לאמנות יהודית	אמנויות 134-1-0081

תיאור קצר של הקורס

הקורס סוקר את התרבות החזותית בקרב בארץ ישראל ומחוצה לה בעת העתיקה ובקרב הקהילות היהודיות באירופה ובמזרח התיכון בימי הביניים : אדריכלות ואמנות בבתי כנסת, אמנות קבורה ואיורי כתבי יד. כמו כן הוא עוסק בשאלות של יחס היהדות אל אמנות הציור והפיסול.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ג'	א'	ד"ר ניעה ארליך	מבוא לאמנות עכשוויות	אמנויות 134-1-0171

תיאור קצר של הקורס

מהי אמנות עכשווית? מה יחס האמנות לעכשווי? וכיצד מושג זה מוגדר בדיוק? כיצד כדאי לגשת למחקר וניתוח הנושא כהיסטוריונים של האמנות? קורס זה עוסק באמנות שנוצרה מסוף המאה ה-20 ובעשורים הראשונים של המאה ה-21 ומשלב בין היסטוריה לתיאוריה. הקורס יתמקד באסתטיקה ובפוליטיקה דרך תימות מרכזיות המאפיינות אמנות עכשווית כאשר ביניהן תיעוד, ההתפתחות הטכנולוגית המואצת, ביו-פוליטיקה והיחס לגוף, הדימוי הנע, גלובליזציה, המהפך החברתי והכלכלי של אמנות בימינו. הקורס יידון בשינויים ובמאפיינים החזותיים והקונספטואליים של אמנות עכשווית ואת הצורך בכלים, מדיומים ותיאוריות חדשות להבנת הקשר שבין אמנות, צופיה, יוצריה, מוסדותיה והמציאות בה היא נוצרת.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
8-10	ב	א'	פרופ' עודד ישראלי	נשמות חלומות וגלגולים: תורת הנפש בזוהר ובקבלת האר"י	מחשבת ישראל 126-1-252

תיאור קצר של הקורס

קורס הזה נעסוק בתפיסות שונות של הנפש כפי שהן באות ומפותחות בשני הקורפוסים החשובים בספרות הקבלית הקלאסית? בספרות הזוהר ובקבלת האר"י. במסגרת זו נעסוק בשאלות כמו מקורה של הנפש, חלקיה השונים, יחסי הגוף והנפש, נעקוב אחרי תיאורי ירידת הנשמה לעולם והסתלקותה ממנו, פשר השינה והחלום. כמו כן נכיר גם את תורת גלגולי הנשמה וגרסאותיה השונות בספרות הקבלית בימי הביניים ובקבלת צפת. הדיונים יתבססו על קריאת טקסטים ועל השוואות בין תפיסות קבליות שונות ובין אלה לתורות אחרות, מזרחיות ומערביות.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ג	שנתי	פרופ' יובל הררי	תרבות עממית – יהודית: אמונות, טקסים, סיפורים, זהויות (קורס שנתי)	מחשבת ישראל 126-1-272

תיאור קצר של הקורס

הקורס יפגיש את התלמידים עם עמדות תיאורטיות מרכזיות בחקר התרבות העממית תוך בחינתן בהקשר התרבות היהודית. בקורס יידונו שאלות כגו: הגדרת הפולקלור, תחומי היצירה של התרבות העממית, תרבות עלית ותרבות 'עממית', מסורת ולאומיות, סיגול תרבותי וזהות אתנית, פולקלור וזהות מגדרית, תרבות עממית ותרבות פופולרית, קנוניזציה, הגמוניה ופולקלור, פולקלור והיסטוריוגרפיה, מיתוס וטקס, אמונה עממית ורציונאליות, וכל זאת מנקודת המבט של היצירה היהודית. בחינה בסוף השנה.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ה'	א	ד"ר שמעון פוגל	תלמוד למתחילים : מבואות וסוגיות שונות (ס)	מחשבת ישראל 126-1-3271

תיאור קצר של הקורס

הקורס מיועד לתלמידים שאין להם רקע מוקדם או שלא למדו תלמוד בשיטה מדעית ביקורתית. בקורס יינתנו מבואות לנושאים מרכזיים ויילמדו מספר סוגיות שידגימו את דרכו של התלמוד ואת מבנהו.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ב	א'	פרופ' בועז הוס	ספירת טעמי מצוות ושמות בקודש – מושגי יסוד בקבלה	מחשבת ישראל 126-1-0312

תיאור קצר של הקורס

קורס יסקור את מושגי היסוד בקבלה, תוך התמקדות בתפיסת הספירות (ובכללה, מושג האין סוף ותורת הצמצום), תפיסת טעמי המצוות הקבלית, והשימוש בשמות קודש כאמצעי להשגת נבואה, הגנה וברכה. הקורס יסקור את מושגי היסוד בקבלה, תוך התמקדות בתפיסת הספירות (ובכללה, מושג האין סוף ותורת הצמצום), תפיסת טעמי המצוות הקבלית, והשימוש בשמות קודש כאמצעי להשגת נבואה, הגנה וברכה. בקורס יתוארו תפיסות ופרקטיקות קבליות מרכזיות מן המאה השלוש עשרה ועד ימינו. התלמידים ידרשו לקרוא מספר מאמרים, ובסוף הקורס יתקיים מבחן על החומר הביבליוגרפי ועל החומר שנלמד בכתה

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ב	א'	פרופ' בועז הוס	ספר קדוש או הבל ורעות רוח? סוגיות בהתקבלות ספר הזוהר	מחשבת ישראל 126-1-1101

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בהתקבלות ספר הזוהר ומקומו בתרבות היהודית. מטרת הקורס היא להבין כיצד הפך הזוהר לטקסט מקודש וסמכותי, מדוע התפתחה ביקורת כנגד הזוהר, וכיצד השפיע הזוהר על התרבות היהודית, מראשית הופעות ועד ימינו. הקורס יעסוק בהתקבלות ספר הזוהר ומקומו בתרבות היהודית. מטרת הקורס היא להבין כיצד הפך הזוהר לטקסט מקודש וסמכותי, מדוע התפתחה ביקורת כנגד הזוהר, וכיצד השפיע הזוהר על התרבות היהודית, מראשית הופעות ועד ימינו. נעסוק בחבור הזוהר וראשית התקבלותו, בהדפסת הזוהר, במקומו כספר קדוש וסמכותי. במנהגים הקשורים בזוהר ובדמותו של רשב"י, בביקורת על ספר הזוהר, במחקר הזוהר, ובמקומו של הזוהר

בתרבות הפוסלרית

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ג'	א'	פרופ' רמי ריינר	מבוא למחשבת חז"ל וספרותה: התנאים (ס)	מחשבת ישראל 126-1-1011

תיאור קצר של הקורס

מטרת הקורס היא להכיר לתלמידים את היצירות הספרותיות הבולטות שהותירה התקופה התנאית לדורות שאחריה: המשנה, התוספתא, מדרשי ההלכה והאגדה. לצד העיון הספרותי יודגשו קווים מרכזיים של התקופה שראשיתה בשלהי הבית השני, המשכה בתקופה שבין החורבן ומרד בר כוכבא וסיומה בראשית המאה השלישית כאשר לאורך תקופה זו קיימות קבוצות יהודיות נוספות (איסיים, יהדות הלניסטית) ובאה לעולם גם הנצרות ההופכת במהלך התקופה לדת בעלת השפעה עצומה במרחב ההתהוות של ספרות חז"ל הקלאסית.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ד	א'	פרופ' רמי ריינר	זהות עצמית יהודית: גיור והמרת דת בספרות הלכה לדורותיה	מחשבת ישראל 126-1-0156

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה יילמדו וייבחנו התהליכים הנדרשים על פי ספרות ההלכה לכניסה לעם היהודי וליציאה ממנו. הקורס יעסוק בספרות ההלכה מן התלמוד ועד לימינו ויבחן את השינויים בשני התחומים הללו.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	א	א'	ד"ר ישי גזונדהייט	מאבקים פוליטיים בעולמם של חכמי התלמוד	מחשבת ישראל 126-1-262

בקורס נעסוק בדמויות מרכזיות בין חכמי התלמוד בבבל במאות הרביעית והחמישית לספירה, כפי שהן משתקפות מתוך אגדות וסוגיות שונות. נתמקד במתחים ובמאבקים מייצגים ונבחן את עולמות התוכן האידיאולוגיים הניצבים ברקע של אותם מאבקים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ג	א'	פרופ' מיכל בר אשר סיגל	כפירה וכופרים בספרות חז"ל	מחשבת ישראל 126-1-2701

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בדרך שבה כופרים וכפירה מוצגים בספרות הרבנית, מתוך עיון משווה בטקסטים מן המאה הראשונה לספירה ועד המאה הששית, מאזורים גאוגרפיים שונים, מתוכם עולה התמונה המורכבת של יחסי היהודים והנוצרים. נתרכז בספרות הרבנית היהודית ונדון במגע והיחסים שבין שתי הדתות, דרך הטקסטים והסיפורים שעוסקים ב"מינים". נעמוד על הדרך שבה ראו בני כל דת ודת את העולם שסביבם והאחד את השני, תוך הבחנה בין המשותף ובין המבדיל בין שתי הקבוצות הללו. התמונה המורכבת שעולה מן המקורות מלמדת על העת העתיקה ועל הדתות השונות שחיו אז.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ד'	א'	פרופ' בועז הוס	תולדות הקבלה – מראשיתה ועד ימינו	מחשבת ישראל 126-1-1261

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה נסקור את תולדות תורת הסוד העברית והקבלה, על השלבים השונים של התפתחותה, החל בתורות איזוטריות קדם קבליות, דרך הופעתה ההיסטורית של הקבלה בימי הביניים, התקבלותה והתעצמותה במהלך מאות השנים הבאות, ועד למקומה בתרבות המודרנית. נכיר את תורות הסוד העבריות העתיקות ונכיר את מושגי היסוד של הקבלה ואת העקרונות התיאולוגיים והאידיאולוגיים שעליהם היא מבוססת, ונעמוד על שאלות יסוד בתולדותיה. כל זאת תוך עיון במבחר מן המקורות הספרותיים שלה.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ב	א'	ד"ר ניחם רוס	מבוא לפילוסופיה יהודית מודרנית בין המאות 17-19 (ס)	מחשבת ישראל 126-1-1141

תיאור קצר של הקורס

קורס זה מכוון להציג מבוא והיכרות ראשונית עם שורה של הוגים וזרמים מרכזיים שהטביעו את חותמם המיוחד על השיח המחשבתי ביהדות המאות 17-19. כיצד השפיעו רוחות העת החדשה על תפיסת היהדות של הוגים יהודיים? אילו היבטים יהודיים נדרשו 'להתגונן' או 'להתעדכן' בעקבות שינויים במחשבה הפילוסופית החדשה או בטעמו התרבותי והחברתי של האדם המודרני?

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ב	א'	ד"ר ניחם רוס	בן דת למוסר בהגות היהודית בעת החדשה	מחשבת ישראל 126-1-242

תיאור קצר של הקורס

הקורס יוקדש למגמה בולטת בהגות היהודית בעת החדשה :
העמדת המוסר במרכז הדיון היהודי והתיאולוגי.
מה טיב היחס בין דת ומוסר בהקשר היהודי

שעה	יום	סמ ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	א'	א'	ד"ר שלום צדיק	מבוא לפילוסופיה יהודית של ימי הביניים	מחשבת ישראל 126-1-1051

תיאור קצר של הקורס

בקורס אנו נלמד על השאלות המרכזיות ועל האישים המרכזיים בפילוסופיה היהודית בימי הביניים. תחילה נראה הגדרות שונות של הדת ושל הפילוסופיה ונעמוד על היחסים האפשריים ביניהם. האם הדת והפילוסופיה מערכות משלימות או סותרות? מה מקור הסמכות של כל אחת מהם? מה טיבעו של המחויבות של הפילוסוף הדתי לשני המערכות השונות? לאחר מכן נדון בשורה של הוגים מרכזיים ונסקור את עיקר מפעלם עם דגש על עמדתם בנוגע למתח הקיים בין הדת (היהודית) לבין הפילוסופיה. נעיין בשאלות כמו הבחירה החופשית, תוארי האל, מהות ההשגחה ובעיית צדיק ורע לו. מטרת הקורס היא לאפשר הכרה עם כלל הזרמים של הפילוסופיה היהודית ולעמוד על המחלוקות העיקריות ביניהם.

שעה	יום	סמס	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ד	א'	פרופ' יובל הררי	על שדים ואנשים: דמונולוגיה יהודית בעת העתיקה	מחשבת ישראל 126-1-0267

תיאור קצר של הקורס

האמונה בקיומם של שדים והמעשים הנגזרים ממנה מלוים את היהדות המסורתית עד ימינו. הקורס יתמקד בראשיתה של הדמונולוגיה (תורת השדים) היהודית ויבחן היבטים עיוניים, מעשיים ונראטיביים שלה בעת העתיקה ובימי הביניים. נעמוד על התפיסות בנוגע למוצא השדים למעמדם, למקומו של השטן (העומד בראשם) בעולם ולדרכי פעולתם, ועל אמצעי ההתגוננות האנושיים מפניהם. נעשה זאת על יסוד קריאה במקרא, בספרות בית שני, בספרות חז"ל ובחיבורי מאגיים וקבליים מימי הביניים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ד	א'	ד"ר יהודית וייס	קבלה, מגדר ומיניות	מחשבת ישראל 126-1-230

תיאור קצר של הקורס

האם באלוהות יסודות נקביים? האם האל הוא בעל מימד ארוטי? האם מתקיימים באלוהות יחסי מיניים? האם האל רווק או מצוי בזוגיות? עם מי מנהלת האלוהות מערכות זוגיות? מה משמעותם וחשיבותם התאולוגיים של המימדים המיניים באלוהות? שאלות אלה ודומות להן נמצאות בלב החיבורים הקבליים העוסקים בספירות האלוהיות מימי הביניים ואילך. בקורס זה נקבל מושגי יסוד הגותיים והיסטוריים על הקבלה העוסקת בספירות, ועל בסיס כך נקרא בטקסטים קבליים מגוונים ששמו במרכז תפיסותיהם הדתיות את המימדים הארוטיים והמיניים של מערכת הספירות. לאחר מכן, נכיר גישות שונות של חוקרי הקבלה המובילים ביחס לשאלות של מגדר בספרות הקבלה.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ב	א'	פרופ' ערן ויזל	מי כתב את התנ"ך? תהליכי התהוות התורה	מחשבת ישראל 121-1-1551

תיאור קצר של הקורס

עיון בתולדות הספרות המקראית על פי חקר המקרא המודרני, השערות על חיבור התורה, חיבור ספרי נביאים ראשונים ואחרונים וחיבור ספרי כתובים. עיון בסוגות השונות: סיפור, חוק, היסטוריוגרפיה, נבואה, מזמורים וחכמה, ושאלת התקדשות הספרים.

סמס' א: תהליכי התהוות התורה

סמס' ב: תהליכי התהוות ספרי נביאים וכתובים
(ניתן ללמוד את הקורס כולו או אחד מהסמסטרים בלבד)

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ב	א'	פרופ' ערן ויזל	איך להבין ולפרש את התנ"ך? מהפרשנות הפנים-מקראית ועד לפרשנות המקרא בימי הביניים	מחשבת ישראל 121-1-1521

תיאור קצר של הקורס

מתי החלו מפרשים את המקרא? מהן הסיבות והנסיבות להולדתה של פרשנות? אילו כלים ושיטות נוקטים פרשני המקרא לדורותיהם? על שאלות אלו ואחרות נשיב במהלך הקורס שבו נדון בטקסטים מהמקרא עצמו, עבור דרך הספרות החיצונית, ספרות חז"ל, כתביהם של פרשני ימי הביניים ופרשנות העת החדשה המוקדמת, ועד לפרשנות המקרא בתקופת ההשכלה ובזמן המודרני.

סמס' א: מהפרשנות הפנים-מקראית ועד לפרשנות המקרא בימי הביניים

סמס' ב: מפרשנות המקרא בימי הביניים ועד לפרשנות המקרא בימינו (ניתן ללמוד את הקורס כולו או אחד מהסמסטרים בלבד)

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ג	א'	ד"ר עתר לבנה	מסע בעקבות הנוסח המקורי של התנ"ך : לביקורת נוסח המקרא	מחשבת ישראל 121-1-1011

תיאור קצר של הקורס

ביקורת הנוסח (textual criticism) עוסקת בנוסח המקרא, תוך בירור צורתו המקורית והערכת עדי הנוסח השונים והיחס ביניהם. תהליך חקר זה קשור בסוגיות של מנהגי סופרים, כתיב, לשון ופרשנות, והוא מאיר הן פרטים מסוימים בטקסט הן את היווצרותן של יחידות גדולות בו. בקורס נלמד מושגי יסוד וכלים בסיסיים מן התחום של ביקורת הנוסח, ונשתמש בידע זה על מנת להעריך את נוסחם של כתובים מסוימים.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ג	א'	ד"ר חגית טרגן	מחזוריות ומחזורי סיפורי גבורה וישועה	מחשבת ישראל 121-1-0162

תיאור קצר של הקורס

בקורס זה נעסוק בסיפורים הקשורים לטיפוסי מושיעים שונים ונתוודע למאפייניהם של מחזורי הסיפורים על גדעון ועל יפתח. במהלך הקורס נאפיין את המנהיגות המיוחדת המיוצגת במחזורי הסיפורים האלה תוך קריאה צמודה וניתוח טקסטואלי וספרותי של אירועים בולטים הקשורים בדמויותיהם של גדעון ויפתח. כן נעשה שימוש בספרות הפרשנית לדורותיה.

שעה	יום	סמ'ס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
8-10	ב	א'	ד"ר דליה עמארה	ירמיהו נביא החורבן : דבריו וספרו	מחשבת ישראל 121-1-0152

תיאור קצר של הקורס

ירמיהו הנביא פעל ביהודה בימיה האחרונים של הממלכה וחווה את החורבן והגלות. בקורס נעיין בנבואות שונות של הנביא ונעמוד על השקפותיו ואמונותיו; נלמד להבחין בין דבריו ובין דבריהם של סופרים מאוחרים יותר, אשר שולבו בספר המיוחס לו. נעמוד על דרכי העריכה והעיבוד בשתי המהדורות השונות של הספר, זו שנשמרה בנוסח המסורה וזו שנשמרה בתרגום השבעים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ג	א	ד"ר יאיר רוזן	זכויות אדם – מסע קולנועי בעקבות לוחמי חופש	עבודה סוציאלית 144-1-0019

תיאור קצר של הקורס

זהו קורס חדשני ושונה מרוב הקורסים הנלמדים באקדמיה: בסרט עלילתי יש צליל, משחק ולעתים גם צבע, שאין בטקסט כתוב. בקורס נצא למסע בעקבותיהם של אנשי מעשה והגות. תעמיקו את היכרותכם עם דמויות כדוגמת אברהם לינקולן, מהטמה גנדי, נלסון מנדלה, מרטין לותר קינג ואברהם יהושע השל. אתן מענה לסקרנות אודות זכויות אדם או לוחמי חופש. אחשוף אתכם לרעיונות בתחום ולכלים שחוללו שינוי בעולם. מההיחשפות לרעיונות ולכלים תוכלו לשאוב חומר למחשבה והשראה. אראה דרך למידה אקדמית של סרטים וחומרי קריאה כיצד ההזדמנות להתמסר לחופש ולזכויות אדם נוכחים כאן ועכשיו בישראל בת זמננו ובחיים של כל אחד מאיתנו, כלומר אראה כיצד אף בחברה הנקראת חופשית, כדי להיות אדם חופשי, אדם צריך לרצות להיות חופשי ולהיות נכון לעשות למען החופש וזכויות האדם של אחרים ושלך. תלמידי שנה ג' הנכונים להתמודד עם קריאה וצפייה באנגלית מוזמנים להירשם - **בחלק מהסרטים נצפה עם כתוביות באנגלית ואין להם כלל כתוביות בעברית**. נוכחות מלאה חובה.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ב'	א'	פרופ' עפר מרדר	מוצא האדם וראשית התרבות האנושית	ארכיאולוגיה 135-1-1011

תיאור קצר של הקורס

סקירה ארכיאולוגית ואנתרופולוגית של אנשי תקופת האבן ובמיוחד הופעת האדם באפריקה, הופעת ההומו ספיאנס והתקופה הפליאוליתית העליונה באירופה ואמנות תקופת הקרח. הקורס עוסק בפרק הזמן שבין 5,000,000 ל-10,000 שנים לפני זמננו וכולל שיעורי מבוא לסביבות התקופה הפלייסטוקנית ושיטות תיארוך.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-18:00	ב'	א'	ד"ר יאנה צ'חנובץ	מבוא לארכיאולוגיה וארכיטקטורה קלאסית	ארכיאולוגיה 135-1-2051

תיאור קצר של הקורס

סקירת מרכיבי התרבות החומרית של העולם הקלאסי - מתחילת האלף הראשון לפנה"ס ועד לשלהי העולם הקלאסי, במאה השביעית לספ'. הקורס נועד ללמד את "השפה הארכיאולוגית", ז"א, הכרת המושגים והמונחים הטכניים בהם משתמש הארכיאולוג בכלל, והארכיאולוג של התקופות הקלאסיות בפרט, כדי לתאר את התרבות החומרית אותה הוא חוקר ומפרסם.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16:00-14:00	ד'	א'	ד"ר יובל יקותיאלי	מבוא לארכיאולוגיה של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית ועד לסוף תקופת הברונזה התיכונה	ארכיאולוגיה 135-1-1401

תיאור קצר של הקורס

סקירת התרבות החומרית של א"י וסוריה מהתקופה הכלקוליתית (מעבר מתקופת הברזל לתקופת הברונזה) ועד סוף תקופת הברונזה (5000 - 1200 לפנה"ס). בקורס יילמדו מושגי יסוד, כרונולוגיה, שיטות מחקר וארכיאולוגיה משווה. כמו כן יינתן הרקע ההיסטורי-תרבותי במזרח הקדום, במצרים ובאגן הים התיכון בתקופות אלו.

סמסטר א

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	ב	א	פרופסור גדעון כ"ץ	ישעיהו ליבוביץ	לימודי מדינת ישראל 167-1-0039

תיאור קצר של הקורס

במהלך הקורס נקרא טקסטים פילוסופיים שנכתבו בתחילת המאה העשרים בעברית, חלקם מקוריים וחלקם תרגומים, ונדון בסוגיות לשוניות, תרבותיות, היסטוריות ופילוסופיות.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14-16	א	א	דר נתן ארידן	דילמות והחלטות גורליות מהקמת המדינה עד היום	לימודי מדינת ישראל 167-1-0262

תיאור קצר של הקורס

הקורס נלמד באנגלית במהלך דיון ביקורתי אמר חבר כנסת לראש הממשלה דוד בן-גוריון כי "מצפוני נקי" ובן-גוריון השיב לו: "כמובן שהוא נקי כי מעולם לא היית צריך להשתמש בו!" הסטודנטים יעברו דרך מתפתלת ומרגשת, שתציג פרספקטיבה רחבה על האתגרים והדילמות הניצבים בפני ישראל והחלטות קריטיות בסוגיות יחסי חוץ, ביטחוניות, ענייני פנים ובינלאומיות. הסטודנטים ייהנו מחומרי מחמרים ראשוניים ייחודיים שרבים מהם לא פורסמו עד כה ומיועדים להם להגיע להבנה משלהם. עד סוף הקורס התלמידים יקבלו גם מיומנויות בכתיבת מאמרים ובהצגת טיעונים בהיבטים שונים ומנוגדים של המקצועות. קורס זה מתאים לסטודנטים בכל התחומים לא רק בהבנת הסוגיות המורכבות ולעתים קרובות שנויות במחלוקת לעומק, אלא גם בהעשרת נקודת המבט שלהם וקורסים אחרים הנלמדים. ישראל היא נושא שנדון במחלוקת – בעוד שאני מעודד דיון ודיונים בכיתה, אלה חייבים להיות מעוגנים בשיח אקדמי ובכבוד לדעות של כל חברי הכיתה, גם אם לא מסכימים איתם

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ה'	א'	פרופ' טד פראם	תולדות עם ישראל בימי הביניים משנת 600 עד 1100	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1151

תיאור קצר של הקורס

הקורס יסקור את הנושאים והזירות המרכזיות בתולדות עם ישראל בחלקם הראשון של ימי הביניים בין עליית האסלאם לסיומה של המאה ה-11.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	א'	פרופ' כנה ורמן	תולדות עם ישראל בתקופת בית שני	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1921

תיאור קצר של הקורס

הקורס עוסק בתולדותיהם של היהודים מהכרזתו של כורש בשנת 538 לפני הספירה ועד לחורבן בית המקדש ע"י הרומאים בשנת 70 לספירה, מבחינה רוחנית, חברתית, כלכלית ופוליטית. ההדרכות עוסקות בביבליוגרפיה המודרנית.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	א	א'	פרופ' אמנון רז-קרקוצקין	תולדות עם ישראל בעת החדשה המוקדמת	היסטוריה של עם ישראל 125-1-3161

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בבחינת ההיבטים השונים של תולדות היהודים במאות 10-17. במסגרת הקורס נדון בתופעות כגון החסידות, הנאורות, האורתודוקסיה, הרפורמה, ההגירה, האנטישמיות המודרנית והשואה, הרעיון הציוני, הזרמים השונים בתנועה הציונית, מתנגדי הציונות, ארץ ישראל ותושביה במאתיים השנים האחרונות.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12-14	ג	א	ד"ר יהונתן בראק	המונגולים בעולם האסלאם	לימודי מזרח תיכון 124.1.0129

תיאור קצר של הקורס

במהלך המאות ה-13-14 צינגס ח'אן וצאצאיו הקימו את אחת האימפריות הגדולות בהיסטוריה, אימפריה שבשיאה השתרעה מקוריאה במזרח ועד הונגריה במערב, ומעיראק וטיבט עד בורמה וסיביר. האימפריה חלשה על מספרים אזוריים אקולוגיים ותרבויות ודתות שונות, במיוחד הבודהיזם והאסלאם.

בקורס נתמקד ביחסים המורכבים בין המונגולים לבין עולם ודת האסלאם. נדון במספר שאלות: באיזה אופן השפיעו הכיבושים המונגוליים של המאה ה-13, ובמיוחד נפילת הח'ליפות העבאסית עם כיבוש בגדאד, על מזרח עולם האסלאם וכיצד מוסלמים הגיבו לשלטון הזר? מדוע התאסלמו המונגולים באיראן? כיצד חיברה האימפריה המונגולית את מזרח עולם האסלאם לאסיה ולסין באמצעות חילופים בין תרבותיים ומדעיים? ועוד.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
16-18	ג	א	פרופ' נמרוד הורביץ	ISIS: Feats, Failures and Fantasies	לימודי מזרח תיכון 124.1.2021

תיאור קצר של הקורס

הקורס יתחקה אחר עליית דאעש, מהשלב המוקדם בו היה חלק מאל-קאעידה, לפיצול בין שתי התנועות, והקמת ח'ליפות. היא תבחן את מדיניותה של ח'ליפות ומאמציה להפוך את תנועת הטרור למשטר פוליטי. לאחר מכן תבדוק כיצד הח'ליפת הפסידה בקרבות מפתח ונמחצה צבאית, אך לא באופן אידיאולוגי.

כמה מהנושאים אשר ייבחנו הם הדרכים בהן משכה דאעש את חסידיו, ההרכב החברתי שלה, המקום שהקצתה לנשים, ילדים וחינוך, הבריתות שיצרה והמתחים בין משטר הח'ליפות לבין האוכלוסייה ששלטה בה. החלק האחרון יתמקד במה שאנו יודעים על דאעש כיום.

הקורס נלמד בשפה האנגלית

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
18-20	ג	א	ד"ר אורית ואקנין-יקותיאלי מר עידן בריר	בימת המזרח התיכון: המדינה-שינויים ואתגרים קורס מקוון	לימודי מזרח תיכון 124.1.0410

תיאור קצר של הקורס

בקורס נציג מבט אקדמי על סוגיות עכשוויות במזרח התיכון ובעולם המוסלמי. נציע להתבונן באירועים שונים במזרח התיכון, בצפון אפריקה ובמרכז אסיה באופן שיעמיק את היכרותנו עם האזור ועם מורכבות מוסד "המדינה". המדינה תשמש אותנו כציר מרכזי לדיון באתגרים החברתיים, הפוליטיים, הדתיים והכלכליים הניצבים בפני מדינות האזור.

במהלך הקורס נבחן באמצעות אירועים עכשוויים תהליכים היסטוריים וחברתיים שעיצבו ומעצבים את המדינה ואת המרחב המזרח תיכוני והמוסלמי.

הקורס יתקיים במתכונת של "קורס-כנס" ובמחצית מהשיעורים ישתתפו מורי הקורס, חברי סגל, מומחים ואורחים שישתתפו בנקודת מבטם על האירועים השונים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	א	ד"ר חנן יורן	היסטוריה אינטלקטואלית ותרבותית של אירופה בימי הביניים	היסטוריה כללית 127-1-0012

תיאור קצר של הקורס

הקורס עוסק בזרמים האינטלקטואליים החשובים בימי הביניים עם דגש מיוחד על שתי תקופות מעצבות בתולדות החשיבה האירופית: תקופת אבות הכנסייה (המאות ה-4 וה-5) שבה הונח הבסיס התיאולוגי והאידיאולוגי לחברה המדיאבלית, והתקופה הסכולסטית (המאות ה-12 עד ה-14) שהתמודדה מחדש עם הפילוסופיה הקלאסית. נבחן את בעיות המרכזיות שבהם עסקו האינטלקטואלים בימי הביניים, בהן שאלת הקשר בין אמונה לתבונה, שאלת מהות הסדר החברתי והפוליטי, ושאלת היחסים בין הרשות הדתית לרשות החילונית.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	א'	א	ד"ר ולדימיר לוין	האימפריה הרוסית בעלייתה, 1700 – 1855	היסטוריה כללית 127-1-0184

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בהיסטוריה של האימפריה הרוסית מתקופתו של פטר הגדול ועד מלחמת קרים, תקופה שבה הפכה רוסיה ממדינה שולית ו"ברברית" לאחת המעצמות האירופאיות המוצלחות. תשומת לב מיוחדת תופנה להקמת מערכת ניהולית וצבאית, כמו כן ליחס אל הקבוצות האתניות הלא רוסיות, כולל היהודים, אשר האימפריה הרוסית שלטה בהן.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
18:00-20:00	א'	א	ד"ר ולדימיר לוין	מוסלמים, יהודים, קתולים ודתות אחרות ברוסיה האורתודוקסית	היסטוריה כללית 127-1-0235

תיאור קצר של הקורס

במשך מאות שנים סיפחה המדינה הרוסית שטחים ענקיים מאוכלסים בעמים שונים, שנבדלו מהאוכלוסיה הרוסית מבחינה אתנית, דתית, לשונית ותרבותית. בסופו של דבר, הפכה הסוגיה של רב-לאומיות ורב-דתיות לאחת הסוגיות המרכזיות במדיניות הרוסית. נושא הקורס הוא המדיניות של המדינה הרוסית כלפי המיעוטים (קבוצות אתניות לא דומיננטיות) בשטחה והיחסים בין הקבוצות הללו לבין עצמן.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ד'	א	ד"ר מרב חקלאי	כסף בעולם העתיק	היסטוריה כללית 127-1-0256

תיאור קצר של הקורס

הקורס יסקור סוגיות מרכזיות בהיסטוריה של הכסף בעולם העתיק, תוך התמקדות בעולם היווני והרומי ובחינת המערכות המונטריות שפותחו על ידי חברות קדומות אלה. בנוסף להיכרות ראשונית עם הממצא הנומיסמטי (כלומר, העדות החומרית של המטבעות העתיקים), נשאל שאלות יסוד לגבי מהו כסף, כיצד מתפתחות מערכות מונטריות, מה הם המוסדות החברתיים והפוליטיים המאפשרים את תפקודן של מערכות מונטריות, ומה היו המנגנונים שהובילו לשינויים במערכות אלה.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ד'	א	פרופ' הלי זמורה	אלימות בימי הביניים והעת החדשה	היסטוריה כללית 127-1-0285

תיאור קצר של הקורס

הקורס בוחן את הסיבות והתוצאות של אלימות בימה"ב ובעת החדשה המוקדמת. על בסיס תעודות מהתקופה ומחקרים מודרניים נתאר וננתח סוגים שונים של סכסוכים ומאבקים ומגוון של צורות של הפעלת כוח. נדון במשמעות של אלימות עבור בני התקופה, ביחסם להפעלת כוח, ובעמדותיהם כלפי הלגיטימיות שלה, ונעמוד על הקשר שבין אלימות וסדר חברתי ופוליטי.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ב'	א	ד"ר עידן שרר	רעב, מגפה ומלחמה : המאה ה-14 הרת הפורענויות	היסטוריה כללית 127-1-0461

תיאור קצר של הקורס

המאה ה-14 נודעת כעידן של משבר עמוק באירופה. בראשית המאה נאלצו חלקים רבים מאירופה להתמודד עם שנים של בצורת ורעב וקשה. באמצע המאה התפשטה באירופה המגיפה השחורה שהביאה עמה מוות וסבל לכל מקום אליו הגיעה והובילה לבסוף למותה של כשליש מאוכלוסיית אירופה! על רקע זה, המשיכו מלכים, נסיכים ואנשי כנסייה להיאבק זה בזה על כוח, אדמות ואינטרסים; צרפת ואנגליה צללו אל תוך סדרת סכסוכים ארוכה הנובעת כיום כ-"מלחמת מאה השנים" שנמשכה עמוק אל תוך המאה ה-15, הכנסייה הקתולית התפצלה תוך מאבקם של שני אפיפיורים, אחד ברומא והשני באביניון לאורך רובה של המאה ובתוכם סבלה מרבית האוכלוסייה מהשלכותיהם של אסונות טבעיים ופוליטיים אלה. במהלך הקורס ננסה לבחון את האירועים העיקריים שהפכו את המאה ה-14 ליוצאת דופן בהיסטוריה האירופית של ימי הביניים ואת האופן שבו אירועים אלה השפיעו על אירופה בטווח הקצר ובטווח הארוך.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
14:00-16:00	ב'	א	ד"ר עידן שרר	מבוא לימי הביניים המוקדמים	היסטוריה כללית 127-1-1081

תיאור קצר של הקורס

מטרת הקורס היא לסקור את תולדות אירופה ושכנותיה במהלך ימי הביניים. הקורס יעסוק בתהליכים המרכזיים שעיצבו את החברה והתרבות באירופה, תוך מתן דגש לעליית מוסדות שלטון וכנסייה, וכן לתמורות בתחומי הכלכלה, טכנולוגיה, דת, ורפואה. בנוסף, תלמידים ייחשפו במהלך הקורס לאסכולות המרכזיות של חקר ההיסטוריה של בימי הביניים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ג'	א	פרופ' יוליה אוסטינובה	תחילת תרבות המערב- יוון	היסטוריה כללית 127-1-1841

תיאור קצר של הקורס

הקורס מתמקד בתהליכים מרכזיים בהיסטוריה היוונית העתיקה ומדגיש את תרומתם וחשיבותם להיסטוריה העולמית. הדיון מתחיל מתרבויות יוון הטרומ-קלאסית, ועובר לתקופה הארכאית, בה התגבשו היסודות החברתיים, המדיניים והתרבותיים של הציוויליזציה היוונית. בהמשך נדונים התהוות הדמוקרטיה באתונה, תפקידה החשוב בתקופת הזוהר של יוון, ומאבקים בין הערים שמשטרן שונה.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ד'	א	פרופ' הלי זמורה	מבוא לעת החדשה המוקדמת	היסטוריה כללית 127-1-6081

תיאור קצר של הקורס

הקורס מתחקה אחר המגמות המרכזיות בהיסטוריה של אירופה ומדגיש את השפעתם ארוכת-הטווח ביצירת היסודות לעידן המודרני. הקורס מתמקד בשנים 1700-1300 ובנושאים הבאים: רנסנס והומניזם, רפורמציה ומלחמות הדת, התפתחותם של הכוחות הגדולים באירופה והמאבק על ההגמוניה במערב היבשת.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10-12	ה'	א'	פרופ' טד פראם	תולדות עם ישראל בימי הביניים משנת 1100 עד 1600	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1151

תיאור קצר של הקורס

הקורס יסקור את הנושאים והזירות המרכזיות בתולדות עם ישראל בחלקם הראשון של ימי הביניים בין עליית האסלאם לסיומה של המאה ה-11.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	א'	פרופ' כנה ורמן	תולדות עם ישראל בתקופת בית שני	היסטוריה של עם ישראל 125-1-1921

תיאור קצר של הקורס

הקורס עוסק בתולדותיהם של היהודים מהכרזתו של כורש בשנת 538 לפני הספירה ועד לחורבן בית המקדש ע"י הרומאים בשנת 70 לספירה, מבחינה רוחנית, חברתית, כלכלית ופוליטית.
ההדרכות עוסקות בביבליוגרפיה המודרנית.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	א	א'	פרופ' אמנון רז-קרקוצקין	תולדות עם ישראל בעת החדשה המוקדמת	היסטוריה של עם ישראל 125-1-3161

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בבחינת ההיבטים השונים של תולדות היהודים במאות 10-17. במסגרת הקורס נדון בתופעות כגון החסידות, הנאורות, האורתודוקסיה, הרפורמה, ההגירה, האנטישמיות המודרנית והשואה, הרעיון הציוני, הזרמים השונים בתנועה הציונית, מתנגדי הציונות, ארץ ישראל ותושביה במאתיים השנים האחרונות.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
10:00-12:00	ג'	א'	ד"ר מנשה ענזי	קולוניאליזם וחוק מוסלמי: יהודים במאה ה-19 בארצות האסלאם.	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0287

תיאור קצר של הקורס

בקורס נכיר את חיי היהודים בתקופה המודרנית בארצות האסלאם. נדון במקום היהודים על פי החוק המוסלמי (השריעה), ובשינויים שבאו בעקבות חדירת מעצמות המערב, בעיקר צרפת ואנגליה. נשאל על השותפות בין יהודים לקולוניאליסטים ועל מקום היהודים בתהליך הדה-קולוניאליזם המקומי. מתוך המושגים שילמדו בקורס נטיב להבין אף את חיי המזרחים בישראל.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
12:00-14:00	ב'	א'	ד"ר חנן גפני	רפורמה? ליברליות מול שמרנות ביהדות המודרנית.	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0122

תיאור קצר של הקורס

עם כניסתה של החברה היהדות לעידן המודרני הלכו וגברו הקולות מבית שקראו לביצוע רפורמות במסורת היהודית. אלו בלטו בעיקר במערב אירופה ובמרכזה, ובמיוחד בתחומי גרמניה. במהלך הקורס נתחקה אחר קווי צמיחתן של ההגות הרפורמית ושל התנועה הרפורמית ביהדות אירופה, אך גם על תגובות-הנגד שמגמה זו עוררה בחוגים בעלי אוריינטציה שמרנית יותר, תגובות שהובילו להתגבשות האורתודוכסיה ונתיבים ממצעים נוספים.

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
08-10		א'	ד"ר חנה שחם-רוזבי	חיי היום יום ב אשכנז בימי הביניים על רקע שאלות הזמן	היסטוריה של עם ישראל 125-1-0492

תיאור קצר של הקורס

קורס זה יתמקד בהיבטים שונים של חיי היום יום של יהודים שחיו במרחב האשכנזי בימי הביניים, באמצעות בחינת סוגיות נבחרות בחיי הקהילה מתוך מגוון תחומים חברתיים ודתיים-ביניהם מנהג ופרקטיקה דתית, עיקרי אמונה, פרנסה ויישוב סכסוכים. המקורות בהם נעסוק יהיו מסוגים שונים ויכללו טקסטים רבניים, פולקלור ואומנות חזותית, אשר במרכזם עומדת שאלה. באמצעות הקושיות שעניינו את היהודים באשכנז בימי הביניים והתשובות שהם תיעדו, נכיר את המרחב ההיסטורי והחברתי שבו חיו, פעלו ויצרו.

1. ספרות השו"ת- רקע והיכרות, התמקדות במאפייניה בקהילות אשכנז בימי הביניים
2. סוגיות כלכליות בספרות שו"ת
3. קריאה בקבצי קושיות קצרות- מה מעסיק את השואלים?
4. יחס למנהגים- בין מציאת טעמים דה פקטו לבין ניסיון לשינוי הפרקטיקה
5. התמודדות עם שאלות ביצירות אומנות

שעה	יום	סמס'	מרצה	שם הקורס	מחלקה ומספר הקורס
08:00-10:00	ב'	א'	ד"ר רוני מיקל אריאלי	סוגיות חברתיות בתולדות השואה וזכרה	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה 102.1.502

תיאור קצר של הקורס

הקורס יעסוק בסוגיות חברתיות מרכזיות בתולדות השואה במטרה להגיע להבנה רחבה יותר של האירועים והתהליכים שהתרחשו בתקופת השואה, ולעמוד על הרלוונטיות של אלה לימינו. בין היתר יעסוק הקורס בסוגיות הבאות: התפתחות האאוגניקה; חיי היחידים והחברה בתקופת השואה; עמדת הסובייקט; תלוינים, מסייעים או עומדים מן הצד – המקרה הפולני; יודנראט, קאפו והמשטרה היהודית - בין הנהגה לשיתוף פעולה; הבנאליות של הרוע - תפיסת התלוינים; האנטישמיות כשאלה בחקר השואה; ביו אתיקה בשואה; שואה שלנו? קורבנות הנאציזם הלא יהודים; האם גורל יהודי צפון אפריקה בימי מלחמת העולם השנייה הוא חלק מ"השואה"?; השואה המושתקת - רדיפת היהודים במרחב הסובייטי; החוק הפולני; שואה ורצח עם: בין פרטיקולרי לאוניברסלי; דיפלומטיה של זיכרון השואה ועוד.